

Vybrané ustanovenia zákona č. 385/2000 Z.z. o sudcoch a prísediacich

§ 30

Základné povinnosti sudcu

(1) V občianskom živote, pri výkone funkcie sudcu, aj po jeho skončení sa sudca musí zdržať všetkého, čo by mohlo narušiť vážnosť a dôstojnosť funkcie sudcu alebo ohroziť dôveru v nezávislé, nestranné a spravodlivé rozhodovanie súdov. Obmedzenia štátneho funkcionára pri výkone štátnej funkcie podľa osobitného predpisu 11) sa vzťahujú primerane aj na sudcu.

(2) V záujme záruky nezávislosti a nestrannosti výkonu sudcovskej funkcie je sudca povinný najmä

- a) presadzovať a obhajovať nezávislosť súdnictva a jeho dobrú povesť,
- b) odmietnuť akýkoľvek zásah, nátlak, vplyv alebo žiadosť, ktorých cieľom by mohlo byť ohrozenie nezávislosti súdnictva,
- c) nenechať sa pri výkone svojej funkcie ovplyvniť záujmami politických strán, politických hnutí, verejnou mienkou alebo oznamovacími prostriedkami,
- d) vystupovať nezaujato a k stranám alebo k účastníkom konania pristupovať bez ekonomických, sociálnych, rasových, etnických, sexuálnych alebo náboženských predsudkov,
- e) dbať svojím správaním na to, aby jeho nestrannosť nebola dôvodne sponchyňovaná,
- f) dodržiavať zásady sudcovskej etiky.

(3) Sudca nesmie od strán alebo od účastníkov konania alebo od ich právnych zástupcov okrem prípadov ustanovených v zákonoch o konaní pred súdmi 1) jednostranne prijímať alebo poskytovať im informácie alebo rokovať s nimi o skutkovej podstate prejednávanej veci alebo o procesných otázkach, ktoré na ňu môžu mať vplyv.

(4) Sudca je povinný vykonávať svoje povinnosti svedomito, v pridelených veciach konať plynulo bez zbytočných prieťahov; vždy upozorniť predsedu súdu na neprimeraný počet pridelených vecí, ak zjavne hrozí, že ich nemôže vybaviť bez zbytočných prieťahov.

(5) Sudca je povinný plniť svoje povinnosti riadne a včas aj v prípade povolenia práce v domácom prostredí. Rovnako je povinný vykonávať nariadenú pohotovosť a výkon funkcie nadčas v súlade s rozvrhom práce, ako aj funkciu sudcu disciplinárneho senátu alebo predsedu disciplinárneho senátu, ak bol do tejto funkcie zvolený súdnou radou.

(6) Sudca je povinný využívať určené pojednávacie dni a tak zabezpečiť riadne a včasné vybavovanie pridelených vecí.

(7) Sudca je povinný prehlbovať si svoje odborné vedomosti a využívať ponúknuté možnosti na vzdelávanie. Sudca je povinný prispievať svojimi skúsenosťami a schopnosťami pri odbornej príprave funkčne mladších sudcov a ďalších zamestnancov súdov, ak tomu nebráni plnenie jeho povinností pri výkone súdnictva.

(8) Sudca nemá právo štrajkovať a nesmie konať tak, aby akýmkoľvek spôsobom znemožňoval činnosť súdnictva.

(9) Sudca nesmie byť členom žiadnej politickej strany ani politického hnutia, ani vykonávať aktívnu politickú činnosť v politických stranách alebo v politických hnutiach.

(10) Sudca je povinný zachovávať mlčanlivosť, a to aj po zániku funkcie sudcu, o veciach, o ktorých sa dozvedel pri výkone funkcie, ak nebol tejto povinnosti zbavený podľa tohto zákona alebo osobou, v ktorej záujme túto povinnosť zachováva. Z vážnych dôvodov je oprávnený zbaviť sudcu tejto povinnosti aj predseda súdu, a ak ide o predsedu súdu, predseda jeho bezprostredne vyššieho súdu, ak ide o predsedu najvyššieho súdu, predseda národnej rady. Tejto povinnosti zachovávať mlčanlivosť nemôže byť zbavený vo veciach hlasovania. Sudcu však nemožno nútiť, aby vypovedal ako svedok o veciach, o ktorých sa dozvedel pri výkone funkcie sudcu. Sudca je aj po zbavení povinnosti zachovávať mlčanlivosť povinný dbať na oprávnené záujmy účastníkov konania.

(11) Sudca je povinný zdržať sa verejného vyslovovania svojho názoru o veciach prejednávaných súdmi.

(12) Sudca je povinný dodržiavať pravidlá bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci podľa osobitného zákona; 11aa) na účely bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci sa sudca posudzuje ako zamestnanec.

1) Napríklad Občiansky súdny poriadok, Trestný poriadok.

11) Čl. 4 ústavného zákona č. 357/2004 Z.z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení ústavného zákona č. 545/2005 Z.z.

11aa) Zákon č. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov

§ 115

Rozsah disciplinárnej zodpovednosti sudcu

Sudca je disciplinárne zodpovedný za disciplinárne previnenie a za konanie, ktoré má znaky priestupku podľa osobitného predpisu, 27) alebo za konanie, ktoré môže byť postihnuté sankciami podľa osobitných predpisov. 28)

§ 116

Disciplinárne previnenie

(1) Disciplinárnym previnením je

- a) zavinené nesplnenie alebo porušenie povinností sudcu,
- b) správanie, ktoré vzbudzuje oprávnené pochybnosti o nezávislosti a nestrannosti sudcu pri rozhodovaní, o nezaujatosti sudcu voči účastníkom konania a o úsilí ukončiť súdne konanie spravodlivo a bez zbytočných priet'ahov,
- c) nepreukázanie požadovaných výsledkov podľa zásad hodnotenia sudcov schválených podľa osobitného predpisu 28a) na základe hodnotenia práce sudcu,
- d) nesplnenie povinnosti podať majetkové priznanie podľa § 32 ods. 1 ani v lehote ustanovenej podľa § 33 ods. 1 alebo nespôsobilosť sudcu hodnoverným spôsobom preukázať zdroj majetkových prírastkov, ktoré zjavne presahujú súhrn jeho platov a iných vyčíslených príjmov,
- e) porušenie povinností pri výkone správy súdu podľa osobitného predpisu, 28aa)
- f) prítomnosť na pracovisku pod vplyvom alkoholu, omamnej alebo psychotropnej látky, ak nejde o disciplinárne previnenie podľa odseku 3 písm. a); ak sa sudca na výzvu predsedu súdu alebo predsedu príslušného súdu vyššieho stupňa odmietne podrobiť dychovej skúške na určenie objemového percenta alkoholu v krvi alebo lekárskeho odberu a vyšetreniu krvi alebo iného biologického materiálu, má to rovnaké právne následky, ako keby bol pod vplyvom alkoholu alebo iných omamných látok.
- g) nesplnenie povinnosti podať písomné vyhlásenie podľa § 31 ods. 1 v ustanovenej lehote alebo uvedenie neúplných údajov alebo nepravdivých údajov vo vyhlásení podľa § 31 ods. 1.

(2) Závažným disciplinárnym previnením je

- a) vedomé porušenie povinnosti sudcu rozhodovať nestranne a nezaujato,
- b) konanie uvedené v odseku 1 okrem konania uvedeného v písmenách c) a d), ak vzhľadom na povahu porušenej povinnosti, spôsob konania, mieru zavinenia, opakovanie alebo iné prir'adzujúce okolnosti je jeho škodlivosť zvýšená,
- c) opakované porušenie povinností pri výkone správy súdu podľa osobitného predpisu, 28aa) pokračovanie v porušovaní povinností súdneho funkcionára napriek výzve na jeho odstránenie alebo také porušenie povinností súdneho funkcionára, ktoré vážne ohrozuje dôveryhodnosť a chod súdnictva,
- d) opakované nesplnenie povinnosti podať majetkové priznanie podľa § 32 ods. 1 ani v lehote ustanovenej podľa § 33 ods. 1, úmyselné uvedenie neúplných údajov alebo nepravdivých údajov v majetkovom priznaní alebo v čestnom vyhlásení podľa § 32 alebo opakovaná nespôsobilosť sudcu hodnoverným spôsobom preukázať zdroj svojich majetkových prírastkov, ktoré zjavne presahujú súhrn jeho platov a iných vyčíslených príjmov,
- e) zavinené konanie sudcu, ktoré má za následok priet'ahy v disciplinárnom konaní,
- f) svojvoľné rozhodnutie sudcu, ktoré je v rozpore s právom, ak týmto rozhodnutím sudca spôsobí značnú škodu alebo iný obzvlášť závažný následok,
- g) zavinené konanie sudcu, ktoré má za následok priet'ahy v súdnom konaní,

h) opakované nesplnenie povinnosti podať písomné vyhlásenie podľa § 31 ods. 1 v ustanovenej lehote alebo opakované uvedenie neúplných údajov alebo nepravdivých údajov vo vyhlásení podľa § 31 ods. 1.

(3) Závažné disciplinárne previnenie nezlučiteľné s funkciou sudcu je

a) výkon funkcie sudcu počas nariadenej pohotovosti sudcu a počas pracovného času pod vplyvom alkoholu, omamných látok alebo psychotropných látok,

b) spáchanie závažného disciplinárneho previnenia napriek tomu, že už mu bolo za závažné disciplinárne previnenie uložené disciplinárne opatrenie,

c) nespôsobilosť sudcu hodnoverným spôsobom preukázať zdroj značných majetkových prírastkov, ktoré zjavne presahujú súhrn jeho platov a iných vyčíslených príjmov,

d) konanie uvedené v odseku 2 písm. a), c) a d), ak je vzhľadom na povahu porušenej povinnosti, spôsob konania, mieru zavinenia, opakovanie alebo iné prítážujúce okolnosti nezlučiteľné s funkciou sudcu,

e) porušenie zákonných podmienok náhodného pridelovania vecí senátom, sudcom a súdnym úradníkom a náhodného prerozdelenia už pridelených vecí.

27) Napríklad § 2 ods. 1 a § 10 ods. 1 písm. b) zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch.

28) Napríklad § 82f ods. 4 a 5 zákona Slovenskej národnej rady Slovenskej republiky č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov, § 13 ods. 3, § 15 ods. 2 a § 35 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 154/1994 Z.z. o matrikách v znení neskorších predpisov.

28a) § 4 ods. 2 písm. b) zákona č. 185/2002 Z.z. o Súdnej rade Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

28aa) § 42 zákona č. 757/2004 Z.z.